

[Poul Nødgaard]

præcise oplysninger, som jeg er kommet med i det foreliggende tilfælde.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Fru Vibeke Grønbæk har ordet, og så vil jeg tro, at dette lille mellemværende kan afsluttes.

(Kort bemærkning).

Vibeke Grønbæk (RV):

Nu, hvor hr. Poul Nødgaard ved, at det er så lille et tal, synes hr. Poul Nødgaard så stadig væk, at det er så stort et problem, som man gør det til?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 42:

Forslag til folketingsbeslutning om en bæredygtig vækst og udvikling i landsbyer og landdistrikter.

Af Anders Mølgaard (V) og Kirkegaard (KF).

(Fremsat 7/12 93).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Regeringen fremlagde den 1. oktober 1993 en handlingsplan for landdistrikterne, og i den er det understreget, at regeringen ønsker et tæt samarbejde ikke blot med alle Folketingets partier, men også med alle de gode kræfter, der er engageret i udviklingen af landdistrikterne,

for også dem vil vi meget gerne samarbejde med.

Det siger jeg, fordi det nok er vigtigt at holde fast i, at på dette område findes der ikke nogle trylleformularer. Det er ikke sådan, at vi kan skrue tiden tilbage. Vi kan ikke få genetableret den gamle landsbyidyl, dengang landsbysamfundet var selvforsynende, dengang man havde sit eget mejeri, sin egen skole, sin egen købmand og alle de øvrige servicefaciliteter, der hørte til i lillesamfundet.

Sådan bliver verden ikke igen. Men der var en lang række kvaliteter i det, som jeg lidt bredere vil kalde for livet på landet, som vi gerne vil holde fast i. Derfor går hele tankegangen omkring alt dette ikke ud på nostalgisk at se tilbage, men at finde ud af, hvordan vi kan få skabt nogle bedre vækstmuligheder i landområderne. Hvordan kan vi få sikret, at der ikke blot er en ordentlig offentlig service, men at der også inden for en rimelig radius er nogle arbejdspladser? Hvordan får vi sikret, at den tilbagegangsspiral, der har været tale om i årtier, kan blive vendt?

Regeringens første bud på at vende denne udvikling kom med vores handlingsplan. Jeg er meget glad for, at den blev så godt modtaget; den blev så godt modtaget, at formanden for Foreningen af Landsbyer i Danmark til Radioavisen den 1. oktober sagde:

»Det er en stolt dag for landområderne og landdistrikterne. Vi har ventet i 23 år på et politisk signal om at vende en negativ udvikling til en positiv.«

Når jeg gerne vil citere dette måske meget optimistiske, måske også overvældende optimistiske udsagn, er det, fordi det siger noget om, at der er mange gode kræfter, der gerne vil sætte ind på at forbedre livsvilkårene på landet, og at man også er parat til at gå ind i et bredt samarbejde, uanset hvilket politisk tilhørsforhold man har som landsbyforening, uanset hvilke partipolitiske bindinger man normalt er underlagt. Den samarbejdsånd har regeringen taget til sig. Derfor håber jeg meget, at vi, umiddelbart efter at denne debat har fundet sted, kan samle ordførerne på området og forsøge på baggrund af regeringens handlingsplan og de af ideerne fra oppositionens forslag her, der kan anvendes, at lave nogle konstruktive, fremadrettede initiativer.

[Indenrigsministeren]

Men en lang række af de forslag, der batter noget, indgår jo allerede i regeringens handlingsplan, og nogle af dem er også allerede ved at blive ført ud livet. Derfor er det vigtigt for mig at sige til Folketinget: Lad os nu komme ud over de politiske markeringer. Væksten er på vej tilbage i det danske samfund. Lad os nu sammen gøre det arbejde, der skal til, for at vi ikke kommer til at opleve en udvikling i de kommende år, som vil betyde, at vi får stadig bedre arbejds- og/eller beskæftigelsesvilkår og stadig bedre vilkår i byområderne, men stadig dårligere i landområderne.

Det er ikke denne regerings politik. Det siger jeg, på trods af at det faktisk er gået jævnt tilbage her i de sidste par årtier for landdistrikterne, og dér har Folketingets partier – når vi skal kigge fremadrettet – et fælles ansvar for, at den ny vækst, der nu er begyndt at præge det danske samfund, kommer alle dele af landet til gode. Dette være sagt for at bringe debatten ud over de markeringer, som vi i øvrigt alle sammen kender i forvejen.

Jeg skal så blot komme med et par supplerende bemærkninger i forhold til det, der ligger i oplægget fra regeringspartierne. For det første taler man jo meget om, at hvis man blot kunne gå ind og se på planlægningsforholdene, ville mange problemer være løst. Og til det er der næsten ikke andet at sige, end at man faktisk skyder lidt forbi, når man gør planlægningslovene til den store fjende i forhold til landdistrikterne. Problemet er meget oftere, at kommunerne ikke har udnyttet de muligheder, der allerede eksisterer. Dette være sagt for at understrege, at man jo allerede i dag kan gøre en masse ting ude i landsbysamfundene, hvis man i øvrigt har politisk vilje til det. Der er slet ikke de bindinger i lovgivningen i dag, som man forsøger at mane frem, og derfor er det også her i vid udstrækning et spørgsmål om, hvad man som lokal beboer selv vil med udviklingen i sit område, og hvordan man så får sin kommunalbestyrelse med på det.

Jeg vil også gerne pege på, at når det i det hele taget gælder den del af forslagene fra V og K, der drejer sig om miljøområdet, er det regeringens klare opfattelse, at vi ikke skal skruer miljøudviklingen tilbage for at skabe et – jeg vil gerne sige – lidt kunstigt håb om, at man ad den vej vil kunne gøre noget specielt positivt for landdistrikterne. Der ligger i vores hand-

lingsplan også en tilkendegivelse af – og det er nu ved at blive ført ud i livet – at der i de kommende fire år skal sættes 100 mio. kr. til støtte af forskning og forsøg, der har at gøre med en forbedret service og erhvervsudvikling i landdistrikterne, og i øvrigt andre initiativer, der kan være med til at støtte udviklingen. I betragtning af den idérigdom, der faktisk findes mange steder ude i landsbymiljøerne, har vi i regeringen gode forventninger om, at de midler kan blive brugt både kreativt og fremadrettet.

Et andet eksempel: Vi vil i næste uge fremsætte et lovforslag, der giver kommunerne hjemmel til at oprette lokaludvalg, som selvstændigt kan overtage dele af forvaltningen inden for nogle nøjere angivne rammer. Det er også en af de ting, der kan være med til at give luft under vingerne for de mindre lokalsamfund. Jeg synes, det er en mulighed, som man også kan knytte gode forventninger til.

Endelig skal jeg pege på, at der jo i vores arbejdsmarkedsreform ligger et hav af muligheder, som også kan være med til at skabe nye, utraditionelle muligheder ude i landdistrikterne. Det kan være noget med utraditionelle job, der kan være tale om beskæftigelse inden for forenings- og kulturliv, inden for servicesektoren, og i det hele taget vil en lang række påtrængende opgaver godt kunne løses via den lovgivning, som regeringen allerede har taget initiativ til.

Så vil jeg gerne pege på det, der knytter sig til det evigt tilbagevendende problem, når man bor på landet, og specielt hvis man er ældre, nemlig hvordan man kommer til at handle. Hvordan kan man klare sit daglige besøg i en butik, eller rettere sagt, hvis man ikke kan det, hvordan kan man så sørge for, at der bliver nogle bedre indkøbsmuligheder? Derfor skal vi se på det, der knytter sig til dagligvareforretningerne. Der er nogle, der taler om rullende butikker, og dertil vil jeg sige: Ja, lad os se på det inden for de rammer, der nu engang ligger i lovgivningen. Men måske er det først og fremmest noget med, at vi skal sørge for, at de butikker, der eksisterer i forvejen, får bedre muligheder for at overleve. Det har at gøre med, hvordan man får flere servicefunktioner, som ellers har ligget i andet regi, knyttet til den lokale købmand. Jeg ved godt, at det er noget, man har diskuteret i mange år, og nogle steder

[Indenrigsministeren]

er det også lykkedes at knytte postfunktion, biblioteksfunktion, udlevering af apoteksvarer og andre ting til den lokale købmand. Det har man både positive og negative erfaringer med.

Men der er ingen tvivl om, at hvis man betragter det som vigtigt, at der er dette, lad mig bare kalde det fikspunkt i hverdagen som det, at man har en lokal dagligvarebutik i sit lille lokalsamfund, er der stadig gode, udnyttede muligheder på dette område.

Jeg vil gerne samlet om alt dette sige, at hovedparten af de konstruktive forslag, som vi fra regeringens side mener man skal tage fat på, allerede er nedfældet i vores handlingsplan. Vi er modstandere af den del af oppositionens forslag, der vil have som effekt, at man forringer miljøforholdene, men vi er meget åbne over for, at man derudover kan se på nogle af de supplerende tanker, der er kommet fra Venstre og De Konservative. Jeg vil tage initiativ til, at vi meget hurtigt efter denne debat sætter os sammen og ser på at få videreudviklet dele af det, der ligger i handlingsplanen, som lovgivning.

Jeg tror også, det er vigtigt, at vi i denne forbindelse har den tætte kontakt med landsbysamfundenes egne organisationer, med landboforeningerne og med alt, hvad der i øvrigt er af organisationer, der er optaget af dette her, netop fordi det kun er ved det fine, samlede netværk af en masse små løsninger, at vi får skabt en ny optimisme og en ny positiv udvikling i landdistrikterne. Det er mange forslag, mange små forslag, som tilsammen skal være den dynamo, der i højere grad får landdistrikterne til at leve deres eget selvstændige liv, og i regeringen er vi enige om, at det ønsker vi at de skal. Det er vores handlingsplan også udtryk for, så jeg ser frem til et godt samarbejde også med oppositionen.

Holger Graversen (S):

Det, at Venstre og De Konservative har fremsat et beslutningsforslag om en bæredygtig vækst og udvikling i landsbyer og landdistrikter, opfatter vi i Socialdemokratiet som en positiv interesse for de mange problemer, man vitterlig har i de fleste landområder, selv om vi undrer os lidt over, at V- og K-forslaget kommer nu, så kort tid efter at regeringen har fremlagt en god og omfattende handlingsplan for landdistrikterne. Denne plan blev som be-

kendt fremlagt i efteråret og fik rosede omtale fra alle de implicerede parter, såvel landsbyforening og øsammenslutning som landboorganisationer.

Ikke desto mindre er vi åbne over for disse VK-forslag og betragter en del af indholdet som et godt supplement til regeringens handlingsplan.

Det fremgår dog af VK-forslaget og bemærkningerne dertil, at Venstre og De Konservative har en anden opfattelse, end vi har, af, hvad årsagerne til disse små samfunds problemer er. F.eks. henvises der jo til landbrugs- og zonelovgivningen. Forslagsstillerne mener, at det først og fremmest er de givne love og regler, der er skyld i de tyndt befolkede egne nedtur. Vi mener, at den negative udvikling har tre hovedårsager: for det første hele teknologiudviklingen med mere automatik og moderne maskiner, der medførte en stærk reduktion i landbrugets arbejdskraft. Denne udvikling er ikke bare gået ud over landsbyerne. For det andet er der hele strukturudviklingen inden for detailhandelen fra de mange små nærbutikker til supermarkeder og discounthandel – en udvikling, som også har ramt de lidt større byer mange steder. For det tredje er den negative udvikling blevet forstærket gennem de seneste ti år på grund af stramme kommunale budgetter. Det har tvunget lokalpolitikere til at rationalisere og prioritere, og derved er der ofte skåret ned på områder, der i høj grad var med til at bære de små samfund.

Problemet er altså mere kompliceret end som så.

Jeg kan tage som eksempel min tid i byrådet i min egen kommune. Der har vi for mange år tilbage vedtaget en målsætning om, at vi ville bevare de små landsbyer i hele kommunen, f.eks. ved at sørge for at bevare de små skoler, selv om det måske var dyrere pr. elev, at sikre pensionister en billig offentlig transport, selv om vi skulle give lidt tilskud, at støtte fritids- og kulturlivet bedre gennem hjælp til forsamlingshuse, idrætsbyggeri m.v., at sikre en god vejstandard, at støtte de lokale butikker så vidt muligt, når vi købte ind til børnehaver og plejehjem m.v., at bygge ældreboliger i alle de små byer, at bevare biblioteksfilialer, og hvad der nu kunne komme på tale.

Alt i alt et flot program, som vi desværre kun delvis kunne klare at opfylde på grund af den

[Holger Graversen]

økonomiske nedtur ude i kommunerne, regeringens strammede økonomiske rammer og også strafforanstaltninger. De nævnte årsager har været selvforstærkende. Mindre befolkningsgrundlag fører til mindre handel, færre børn, lukning af små butikker, små skoler.

Heldigvis var der så i foråret i Folketinget bred politisk enighed om at forsøge at vende den negative udvikling. Alle partier var enige om, at vandringer fra land til by skulle stoppes ud fra nogle menneskelige samfundshensyn. Livet og livsformen i landsbyer og mindre byer indeholder en lang række kvaliteter, der er værd at bevare, som f.eks. et bedre socialt netværk end i storbyerne og tryggere opvækst for børn og unge. Omvendt tror jeg også, der er enighed om, at en fortsat tilvækst i storbyerne forstærker en række sociale problemer. Denne enighed i Folketinget medførte så ministerens handlingsplan af 1. oktober 1993.

Hvis denne plan skal afhjælpe problemerne, må alle parter arbejde sammen her og også have fælles ansvar herfor. Det gælder de politiske partier, det gælder staten og amterne, men det gælder først og fremmest de enkelte kommuner og lokalsamfundene selv. Det mest grundlæggende for de små samfunds eksistens er naturligvis erhvervsgrundlaget, bosætnings- og boligmulighederne og service, både privat og offentligt. Regeringen er godt i gang med hensyn til at forbedre mulighederne for mindre virksomheder med garantiordning fra pengeinstitutter, vedrørende udlån til nye og mindre virksomheder, Vækstfonden, rentelettede lån for mindre og mellemstore virksomheder, snering og omlægning af landbrugslån, nedsættelse af grundskyldpromillen fra 24 til 15, bedre muligheder for de enkelte kommuner til at gøre en ekstra indsats, f.eks. gennem lånepuljen på 2,4 mia. kr. til vækstfremme og infrastruktur m.v., og derudover en forsøgspulje på 125 mio. kr.

Ministeren har omtalt en række af de forhold. Jeg når ikke her at kommentere VK-forslagene, men som sagt vil vi samarbejde om dem og se positivt på dem.

Kirkegaard (KF):

Der er jo foretaget en række fremragende analyser af den triste udvikling i landdistrikterne og i landsbysamfundene. Sådanne analyser findes bl.a. i betænkningen fra det tværmi-

nisterielle udvalg, som vi havde lejlighed til at drøfte her i Folketinget i foråret på baggrund af en forespørgselsdebat.

Ved den lejlighed var der ligeledes en række personligt prægede analyser fra ordførernes side vedrørende udviklingen i landdistrikterne. Det viste sig, at en stor del af ordførerne – om ikke alle – havde deres baggrund i landdistrikter og landsbysamfund, og det gav naturligvis grundlag for, at hver enkelt ordfører kunne tage et helt personligt udgangspunkt i analysen, og det blev analysen i hvert fald ikke dårligere af.

Der findes også sådanne analyser i den handlingsplan, som regeringen fremkom med den 1. oktober, og der har i øvrigt også været flittige bidrag i dagspressen og andre steder i form af kronikker og artikler. Der er ingen grund til i dag at gentage elementerne i alle disse analyser. Konklusionen er, at der har været en negativ udvikling, at vi er utilfredse med det, og at vi vil gøre en indsats for at få udviklingen vendt.

Jeg tror egentlig også, at der er meget bred enighed om målsætningen, meget bred enighed om, hvad det er, vi skal nå. Det er ikke nogle romantiske forestillinger, vi har om, at nu skal vi have indrettet et frilandsmuseum med stråtekte bygninger, lidt økologiske gulerødder i forhaven og så et par brægende får i baghaven. Det er slet ikke sådan noget, vi forestiller os. Det, vi vil, er en bæredygtig vækst i landsbyer og i landdistrikter. Det vil sige, at der skal være plads til mere bosætning, vi skal have flere mennesker til at bo på landet, og vi skal også have flere arbejdspladser på landet.

Denne positive udvikling, som vi ønsker iværksat, skal selvfølgelig være afbalanceret i forhold til et andet hensyn. Det tjener nemlig ikke noget formål at få en udvikling, der betyder, at de sociale, kulturelle og miljømæssige værdier, som vi ønsker at bevare, bliver slået i stykker. Der er altså ikke tale om et oplæg til uhæmmet vækst, der slår tingene i stykker, og det er der ikke fra regeringspartiernes side – så vidt jeg kan se i hvert fald – og altså heller ikke fra Det Konservative Folkepartis og fra Venstres side.

Efter Det Konservative Folkepartis opfattelse er det ikke primært tilskud og økonomiske støtteklude, der er behov for, men der er behov for større frihed, bedre muligheder for at kun-

[Kirkegaard]

ne løse opgaverne på en anden måde end den, man traditionelt løser opgaverne på i større bysamfund. Hvis man ikke i landsbyerne har mulighed for at løse problemerne på en anden måde og måske på en billigere måde, end man kan i byerne, så kommer vi ikke ret langt.

Hvis vi så går til de konkrete forslag, er der nogle elementer i regeringens handlingsplan, selv om det vel ikke er det stærkeste afsnit i handlingsplanen, der er ider i det beslutningsforslag, vi drøfter her i dag, og der er sikkert også mange andre ideer, som kan indgå i debatten om, hvordan vi får den positive udvikling sat i gang.

Vi har nu fået en reaktion fra indenrigsministeren og fra Socialdemokratiets ordfører, og det synes jeg da var en positiv reaktion. Hvis konklusionen på debatten her i dag kunne blive, at vi nu sætter os sammen omkring et bord og drøfter, hvad vi rent faktisk kan sætte i værk konkret her og nu med udgangspunkt i regeringens handlingsplan, i det beslutningsforslag, som vi drøfter, og eventuelt også i andre ideer, så har vi nået, hvad vi ville med vores beslutningsforslag, og så ser jeg frem til et konstruktivt samarbejde mellem partierne i Folketinget om at løse denne store og altså også meget vigtige opgave, som vi har sat os for at løse. Jeg er enig med indenrigsministeren i, at der ikke findes nogen trylleformular, der kan løse problemerne; det er hårdt arbejde, der skal til, og jeg er indstillet på, at Det Konservative Folkeparti vil medvirke meget konstruktivt i et sådant arbejde her i Folketinget.

Birthe Hansen (SF):

Jeg står her med et stykke papir i hånden. Jeg er ret ny i Kommunaludvalget, og jeg blev noget paf i formiddags, da jeg kom her, for da fandt jeg i min boks et stykke papir, hvor der står – nu er jeg jo ikke forslagsstiller, og det undrer mig, at forslagsstillerne ikke har lagt mærke til dette stykke papir – vedrørende beslutningsforslag B 42: Her er et udkast til betænkning. Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i et møde. Herefter indstiller udvalget beslutningsforslaget til forkastelse.

Så tænkte jeg ved mig selv: Skal jeg overhovedet spille tid på at sige noget om dette forslag eller hvad? Det kan godt være, det er almindeligt i Kommunaludvalget, at man behandler tingene på den måde, men jeg må sige,

at det alle mine år herinde til trods er første gang, jeg har oplevet noget af den slags.

Jeg må dog medgive, at da jeg havde hørt indenrigsministeren, som langt hen ad vejen var temmelig positiv, og den socialdemokratiske ordfører og den konservative ordfører, som jo er en af forslagsstillerne, i skøn samdrægtighed udtale, at dette her var indgangsbønnen til en nærmere drøftelse, så blev jeg lidt mere beroliget, og derfor vil jeg gerne kommentere beslutningsforslag nr. B 42.

Jeg kan forstå – og sådan har jeg også opfattet det – at dette her af forslagsstillerne er fremsat med de 20 punkter som en opfølgning af regeringens handlingsplan, der jo har mange udmærkede hensigtserklæringer, men måske nok ikke så mange konkrete forslag; ellers kan jeg ikke rigtig se grunden til, at man har fremsat et beslutningsforslag.

Hvis vi nu ser bort fra det begreb i beslutningsforslagets titel, der hedder »bæredygtig vækst« – vi tror dog ikke, det er muligt at få en bæredygtig vækst i dette samfund – og går over til det, der hedder en »bæredygtig udvikling«, vil jeg gerne sige, at det er noget, vi også i SF har gjort os mange tanker om med hensyn til landsbyerne. Nu vil jeg konsekvent sige »landsbyerne« og ikke »landdistrikterne«. Jeg har selv boet og bor stadig væk efter 30 år i en lille landsby på Lolland, der hedder Vester Skørtinge.

Jeg er helt enig både med indenrigsministeren og den konservative ordfører, når man her slår fast, at vi ikke kan gå baglæns, ikke kan bringe tidligere tider tilbage. Det kan vi ikke, for jeg kan se, hvad der er foregået i mit lille samfund, der er intet tilbage efter de 30 år.

I den forbindelse kan jeg ikke lade være med at gøre en bemærkning til forslagsstillerne – og den er også henvendt til indenrigsministeren og det parti, hun tilhører – for den stagnation og det fravær af mange funktioner, vi i dag oplever, er jo ikke noget, der er sket inden for de sidste par år, det er resultatet af en glidende udvikling gennem de sidste 25-30 år, og en del – ikke det hele, bestemt ikke – har disse tre partier været med til ved gladeligt og med fryd at sige ja til butikcentre rundt omkring. De er plantet overalt i dette land – store butikcentre, som kræver, at folk kører i bil til dem og handler ind. Derved får de formentlig også meget tit billigere varer, men det er altså på bekostning

[Birthe Hansen]

af de små samfund, på bekostning af den lille købmand, den lille Brugs, den lille bager ude omkring. Derfor synes jeg, det er på tide, at man fra disse partiers side er klar over, at man nu må tage skeen i den anden hånd, at der nu skal ske noget.

Det synes jeg altså der skal, men jeg kan måske alligevel nære en vis bekymring, for det, der skal ske, forudsætter, siger ordføreren for det konservative parti – og jeg går ud fra, at regeringens handlingsplan forudsætter det samme – nogle analyser, som ligger til grund for det. Men min bekymring går ud på, om man virkelig har en viden om årsager og årsagssammenhænge, som er tilstrækkelig til, at man nu kan rette op på tingene, som de er i dag.

Jeg tror, det er meget svært. Ikke fordi vi ikke i SF synes, det ville være fint med en f.eks. 100 millioner kroners forsøgspulje, hvor man fik de interesserede parter, altså beboerne, den administrative og den politiske ledelse i kommunen, erhvervsorganisationer og andre foreninger til at sætte sig sammen og på deres grundlag og ud fra det syn, de har på deres lokalsamfund, gå i gang med nogle ting.

Men det må være en morsomhed fra forslagsstillernes side, når de mener, at dette udvalg så også skal sidde og fordele pengene. Hvis der bliver tale om penge i millionklassen eller mindre end det, mener jeg, det må være Indenrigsministeriet, der skal fordele disse penge. Jeg er dog ikke sikker på, at penge altid gavner mere, end de skader.

Poul Nødgaard (FP):

Vi har tidligere her i Folketinget haft en forespørgselsdebat om landdistrikternes problemer, og ved den lejlighed kan jeg erindre, at der præcis som i dag var en meget positiv indstilling til de problemer, som vi mere eller mindre alle sammen erkender eksisterer. Og hvad angår lekturer, kan vi vist heller ikke sige, at vi mangler ret meget. Vi har betænkning af december 1992 under titlen »Landdistrikternes ændrede vilkår«. Det var et godt grundlag for den føromtalte folketingsdebat, og regeringens handlingsplan, der nu også er lagt frem, af oktober 1993 var at betragte som en opfølgning af det dagsordensforslag, der blev stillet i Folketinget under en forespørgselsdebat til statsministeren.

Nu står vi her i flok og rad med alt dette materiale, herunder også Venstres og De Konservatives 20-punkts-plan, og spørgsmålet er derfor: Hvad skal vi så? Indenrigsministeren og andre har til dels givet det svar, som står her i mit manuskript, nemlig at jeg synes, det var en god idé, om vi satte os sammen på nogenlunde samme måde, som vi netop har gennemført f.eks. i forbindelse med forhandlingerne om en folkeskolereform, og prøvede at finde frem til en form for en landdistriktsreform. Det synes jeg ville være godt, for jeg tror, at det, vi trænger til, er en regulær reform, hvor vi gennemgår alle detaljer vedrørende landdistrikternes forhold på grundlag af det meget udmærkede materiale, der foreligger.

Jeg vil ikke afvise, at SF's ordfører, fru Birthe Hansen, kan have ret i, at der måske nok lige mangler nogle ting, men dem kunne vi jo tale om, hvis der blev et mødeovre hos indenrigsministeren, hvortil jeg altså håber og tror alle partier i Folketinget bliver indbudt for at være med til at sætte disse ting på plads.

Jeg bor selv ligesom fru Birthe Hansen i et lille landdistrikt, i en landsby, og har i øvrigt boet der i 33 år – altså tre år mere, end fru Birthe Hansen har boet i sin by nede på Lolland – så jeg kender også noget til nogle af de problemer, vi står og taler om i dag. Hvis vi kan blive enige, kan vi her i Folketinget skabe nogle forhåbentlig gode rammer, men rammerne skal altså fyldes ud af de lokalbefolkninger, der er i de enkelte områder. I den forbindelse synes jeg, at det vigtigste, der er at sige, er, at mange af de mennesker, som bor i landområderne, har en fantastisk positiv indstilling til og ligesom føler en form for medansvar over for det lokalsamfund, de bor i.

Derfor er jeg ikke i tvivl om, at hvis vi på den ene, den anden eller den tredje måde skaber nogle rammer, er der lokalforeninger, beboerforeninger osv. rundt omkring i landet, der er parat til at ville føre nogle af de ting ud i livet.

Et af de spørgsmål, jeg med det samme vil omtale over for både Venstre og De Konservative, der har fremsat det forslag, som reelt er til behandling her i dag, er de to punkter, man har med om økonomi. Tingene kan måske godt komme til at koste et eller andet – men jeg tror nu ikke, sagen er landsbypriser, idépriser, og hvad det hedder alt sammen. Jeg tror egent-

[Poul Nødgaard]

lig, det snarere drejer sig om, at vi lempet på en lang række områder, f.eks. kunne jeg ønske, at man lempede land- og byzonenloven. På det punkt synes jeg nok forslaget fra V og K er meget slapt, hvis jeg må bruge et mildt udtryk, når man skriver, at det skyldes et ønske om at få bedre mulighed for at lave nogle erhvervstilbygninger i landdistrikterne, for det kan man jo allerede i forvejen med den nuværende land- og byzonenlov.

Derimod vil jeg rose to af de punkter, der handler om landbruget, nemlig at det skal være lettere at lave en aftægtsbolig, og at store stuehuse lettere skulle kunne laves om til at danne bolig for 2-3 familier, hvis man ønsker det. Det synes jeg også kunne give et fantastisk godt fællesskab i det område, hvor man nu har valgt at bo.

Men jeg synes sådan set, der i mange henseender er sagt det, der skal siges, for det gjorde indenrigsministeren allerede i starten af debatten ved at lægge op til, at vi skulle prøve at sætte os omkring bordet, som hr. Kirkegaard også sagde, og se, om vi kunne finde ud af nogle punkter. Jeg har også med stor interesse læst regeringens handlingsplan, og jeg tror, at mange af de ting, der står deri, forholdsvis let kan bringes til udførelse. I mange henseender tror jeg slet ikke, det er lovgivning, vi har brug for, men derimod, at man får kommunikeret ud, at man kan gøre det og det på den og den måde. Det tror jeg faktisk ville skabe en stor glæde ikke alene i landdistrikterne, men også i deres kommunalbestyrelser, for dér slås man jo sådan set mange gange med problemerne.

Til afslutning vil jeg nævne forslaget vedrørende dagligvarebutikker. Det er et problem, men som SF's ordfører også på udmærket vis sagde, ligger skylden også lidt hos de mennesker, der bor på landet. Nu skal der også komme lidt kritik. Man kan jo ikke forvente eller forlange at bevare købmanden, hvis man kører hen i det nærliggende stormarked og gør sine indkøb. Så dér vil jeg nok sige, at det er en ting, vi må tale om videre frem.

Sonja Albrink (CD):

Der er allerede et par gange i denne folketingsssamling blevet tilkendegivet en bred støtte til sikring af udviklingen i landdistrikterne, og regeringen kom i efteråret med en handlingsplan for landdistrikterne, som gav en række

bud på, hvordan en sådan positiv udvikling kunne ske.

Nogle forslag er som sagt allerede udmøntet i konkrete tiltag, og andre er på vej.

Nu vil Venstre og De Konservative fremskynde denne proces og foreslår derfor en række elementer til at sikre en positiv udvikling i landdistrikterne. Det er ikke blot forslag til en vækst og udvikling i landdistrikterne, men også forslag til en bæredygtig vækst og udvikling.

Ordet »bæredygtig« er blevet tidens magiske ord, og enhver, som ikke støtter en udvikling, som kaldes bæredygtig, bliver opfattet som en bagstræber og skruebrækker. Så som politisk instrument er det snedigt at klæbe den etiket på beslutningsforslaget.

Går man imidlertid de enkelte punkter igennem, kan man konstatere, at det er tvivlsomt, om de nu også er i stand til at skabe en bæredygtig vækst og udvikling, sådan som begrebet f.eks. er defineret i en række internationale aftaler og konventioner.

Men forslagets 20 punkter er måske et skridt i den rigtige retning. Og forslaget indeholder da i hvert fald elementer, som CD kan erklære sig fuldt enig i, uden at vi dog tør sige, om det vil betyde en bæredygtig vækst og udvikling.

På det overordnede plan er jeg ikke uenig i, at kompetence til at træffe afgørelse i planlægningssspørgsmål bør lægges ud i lokalområdet. For det er trods alt dér, spørgsmålet er relevant, og det er dér, landzoneafgørelsen får sin betydning.

Vi kan også følge tanken om en øget mulighed for anvendelse af byfornyelsesmidler til ombygning af landbrugsbygninger med henblik på indretning til andet erhverv eller turistformål.

Særlig muligheden for at fremme turisterhvervene i landdistrikterne bør støttes i højere grad, end det sker i dag, for der ligger her et stort potentiale for at udvikle arbejdspladser i landdistrikterne og mulighed for at øge valutaindtjeningen til landet.

På samme måde er jeg helt enig i, at muligheden for at anvende enhver form for biobrændsel bør gøres lovlig, for netop her er det måske muligt at støtte en udvikling, som i ordets egentlige forstand kan betegnes som bæredygtig.

Her kan vi måske også medvirke til at udvikle metoder til biobrændsels udnyttelse, som

[Sonja Albrink]

kan skabe basis for eksport af teknologi eller knowhow.

For at gøre bosætning i landdistrikterne mere attraktiv lægges der i beslutningsforslaget op til en billiggørelse af den individuelle transport i landdistrikterne. Det forslag kan jeg erklære mig helt enig i, men jeg kan næsten ikke se, hvorledes et sådant projekt kan gennemføres i praksis, uden at det bliver nødvendigt at gøre den individuelle transport billigere på landsplan, hvis der ikke skal blive tale om en grænsehal inden for landets grænser.

Jeg vil i øvrigt ikke gå ned i beslutningsforslagets enkelte elementer, men vil ligesom indenrigsministeren nævne, at en del af beslutningsforslagets elementer jo allerede er gennemført på initiativ af regeringen, og andre er på vej til at blive gennemført.

Forslaget indeholder elementer af meget forskelligt omfang, på forskellige niveauer og af forskellig detaljegrad, som det kan være vanskeligt at tage stilling til under ét.

Forslaget kunne skabe en debat, som vil være et positivt indslag i en vigtig diskussion, som bør føre til andet end ord, og derfor er jeg utrolig glad for, at det ser ud til, at vi i alle partier kan blive enige om at sætte os sammen og drøfte dette forslag.

Vibeke Grønæk (RV):

Beslutningsforslaget fra Venstre og Det Konservative Folkeparti rører jo ved væsentlige problemstillinger i landdistriktsdebatten. Dog synes jeg, at forslagsstillerne lidt har glemt regeringens handlingsplan.

Mange af de punkter, der er nævnt i forslaget, er jo faktisk omsat til handling, eller også arbejdes der på det.

Det er dog ikke noget, som vi skal skændes om – det er emnet for vigtigt til – men man kan stille sig nogle spørgsmål:

Skal Danmark være andet end byer, store byer? Ja, selvfølgelig består Danmark af andet end store byer, og det skal bevares. Uden for bysamfundene er der mange livsværdier, der ikke må undervurderes. Og det tror jeg alle partier i Folketinget er helt enige om.

Vi er i Det Radikale Venstre meget opmærksom på de problemer, der tegner sig tydeligere og tydeligere i de små samfund, og som jo også er beskrevet i handlingsplanen.

Derfor er vi tilfredse med regeringens plan, og vi betragter ikke handlingsplanen som en endelig facitliste eller en plan, der kun skal tages frem ved festlige lejligheder. Vi tager den faktisk meget seriøst.

Vi mener, at den skal følges op i takt med udviklingen. Den har været udsat for en del kritik. Men det, som jeg gerne vil hæfte mig ved i den forbindelse, er det faktum, at de organisationer og foreninger, der har interesse i netop landdistriktsdebatten, faktisk har rost planen. Det er et godt grundlag for det videre arbejde om landdistrikternes udvikling.

Vi er også af den opfattelse, at dette arbejde skal udvikle sig imellem partierne i Folketinget, og vi er meget åbne for et godt samarbejde om det fremover.

Lysholm Christensen (KRF):

Det kan være en deprimerende oplevelse at køre igennem et landområde i disse år. Jeg prøvede det for nylig – det var i øvrigt med et folketingsudvalg – hvor den lokale vejleder i bussen fortalte om hver enkelt ejendom, vi kom forbi: Den dér er ramt af tvangsauktion, den dér er forladt, den bliver formentlig ikke beboet igen, for ingen vil købe den; de produktionsbygninger, der er, kan ikke forrente sig med den gæld, der er i bygningerne, her bor der nogle folk, som er ressourcetsvage og ikke formår at holde det ved lige. Den ene bygning efter den anden var et deprimerende skue, så det var ikke særlig opløftende at få sådan en tur serveret.

Nostalgien bringer tankerne tilbage til den tid, hvor man kan huske at det vrimlede med folk på den samme egn, mange hænder var i arbejde, der var mange børn på vej til skole, der var liv i butikken, i forsamlingshuset, i gymnastiksalen, og hvor ved jeg. Det var en helt anden stemning, et helt andet skue, en helt anden tid. Men det er slut, må vi desværre konstatere. Derfor er det mere konstruktivt at sige, at en ny tid kræver nye initiativer, og det er et politisk ansvar at stimulere til, at der så skabes nogle nye aktiviteter, en ny form for liv i disse landdistrikter. Det politiske initiativ og ansvar, som vi drøfter her i dag, skulle gerne føje sig smukt ind i det arbejde, der i forvejen gøres af vore landsbyforeninger, og hvad der ellers er af lokale initiativer rundt omkring i landdistrikterne.

[Lysholm Christensen]

Nu foreligger der to bud på, hvad vi kan gøre for at vende udviklingen. Vi har betænkningen fra december 1992, »Landdistrikterne – ændrede vilkår«, som den hedder, og så nu sidst handlingsplanen fra oktober 1993.

På den baggrund kan det jo synes lidt overflødigt med det foreliggende beslutningsforslag fra Venstre og De Konservative. Hvad nyt bliver der føjet til det, vi allerede ved? Hvor er den nye dynamik i dette forslag? Men i betragtning af den fordragelige tone, der har været i debatten her i dag, skal jeg opfatte forslaget som et positivt supplement til regeringens handlingsplan – den plan, som allerede på nogle punkter er på vej til at blive realiseret, og som har sat sig spor i form af en udmøntning af et beløb i den netop vedtagne finanslov.

Men jeg kan ikke undlade at komme med et par kommentarer til nogle af punkterne i det beslutningsforslaget, vi har til behandling her.

Zonelovskompetencen – ja, det er da muligt, at der er nogle bindinger her, men realiteten er vel egentlig, at der er meget få, der søger om dispensation fra disse bestemmelser.

Punkt 3 ser jeg snarere nogle positive muligheder i. Vi har en del brakarealer liggende omkring i vort land nu. Hvad med at satse på nogle biobrændsler, nogle alternative afgrøder på disse marker, som måske kan skabe lidt aktivitet?

Jeg har ikke så megen tro på mobile dagligvarebutikker. Jeg tror ikke, det er rentabelt, og jeg tror heller ikke, at beboerne vil føle sig tilfreds med det sortiment, man kan have i sådan en rullende butik. Det er da udmærket at forsøge det, men jeg tror ikke, at det løser problemerne.

Byfornyelsesmidler til landdistrikterne. Her tror jeg der er noget, der skal sættes på.

En reduktion af transportudgifterne for unge under uddannelse. Det var vel i øvrigt en Venstreminister, som indførte den betaling for de unges transport til deres uddannelsessted. Så det kan da godt være, at vi skulle se på at få det afskaffet igen.

Ellers tror jeg egentlig, at der skal nogle lidt utopiske tanker til, hvis vi virkelig skal finde på noget nyt, som kan løfte landdistrikterne. Nu har vi i hvert fald en hel masse gode ideer på bordet. Flere ideer er velkomne. Nu er der opræk til, at vi sætter os sammen omkring bordet og gør noget ved det, og det glæder jeg mig til at komme i gang med.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Jeg blev spurgt af Fremskridtspartiet, om det ville være alle politiske partier, der blev indbudt til forhandling om dette emne. Det vil jeg gerne bekræfte. Med den store viden, jeg går ud fra at hr. Poul Nødgaard har efter at have boet på landet i, var det ikke 33 år? – så manglede det da bare andet.

Derudover skal dette her selvfølgelig ikke udvikle sig til en konkurrence om, hvem der har boet længst på landet, men jeg vil gerne beskrive det på den måde, at har man gjort det, er der nogle kvaliteter ved livet på landet, som man ikke kan undgå at få under huden. Det er tit noget, man taler så underlig bredt og måske meget ukonkret om, og derfor bør vi måske nok også under de forhandlinger, vi skal have på tværs af partierne, prøve at være lidt mere præcise med hensyn til, hvad det egentlig er, vi mener, når vi taler om kvaliteterne ved livet på landet.

Når jeg gerne vil bringe det ind i debatten, er det, fordi det jo klart fremgår, at vi alle er enige om, at vi ikke kan skruetiden tilbage, at vi ikke kan genetablere de gamle landsbysamfund, som de var, og at der til en helhjertet realisme også hører, at vi gør os lidt mere klart, når vi skal videre, om vi f.eks. tænker regionalt, når vi taler om at sikre nogle vækstmuligheder på landet, eller hvad er det egentlig, vi gør? Fra mine – jeg er helt flov ved at sige – kun 13 år på landet sad jeg lige og memorerede, hvad der egentlig skete i vores lille samfund, mens jeg boede der. Mejeriet lukkede, skolen lukkede, købmanden lukkede, skrædderen lukkede, glarmesteren, tømreren, gartneren og den lille tømmerhandel.

Når jeg nævner det, er det for samtidig at sige, at selv efter det var der stadig væk nogle kvaliteter ved at bo på landet. Der var bare mange ting, der var blevet væsentlig mere besværligt. Og det, som vores fælles arbejde vel skal gå ud på, er, hvordan vi får gjort de besværligheder, der er ved at bo uden for lands lov og ret – noget, man jo vælger helt frivilligt – så små, at det er muligt alligevel at have en udvikling i disse små samfund.

Til de kvaliteter, som jeg i hvert fald personlig sætter meget stor pris på ved det at bo på landet, regner jeg f.eks., at man får et meget nært forhold til det, jeg vil kalde årets cyklus. Man kan faktisk godt finde ud af, hvilken års-

[Indenrigsministeren]

tid det er, hvad det godt kan knibe med, hvis man nærmest bor på Christiansborg, som mange af os, der er her, gør. Der kan også være en lang række kvaliteter i den form for fællesskab, som det trods alt i de velfungerende landsbysamfund lykkes at få banket op af jorden.

Det, jeg vil sige med det, er, at der til det at være velfungerende landsbysamfund også hører noget meget vigtigt, der har at gøre med, at der er et kulturelt liv dér – her kultur taget i allerbredeste forstand. Derfor er det så afgørende, at vi prøver at anskue disse problemer ikke blot som erhvervs politik, ikke blot som noget, der har med skoler at gøre, ikke blot som landbrugspolitik, men ser dem i det helt brede spektrum, der også har at gøre med, at der skal være et levende kulturelt liv på landet, for at det også er et sted, hvor man kan bo som familie med børn, for det er jo også vigtigt for børnene, at der er en lang række fritidstilbud, der gør, at de får den udvikling, som forældre nu engang gerne vil have at de skal have.

Dernæst blev der spurgt om, hvornår vi er ved at være så langt fremme ved målstregen, at der kan begynde at ske uddeling af nogle midler af det 100 millioner kroners beløb, der er sat af her over en 4-års-periode.

Dertil kan jeg sige, at jeg går ud fra, at vi vil være så langt omkring midten af foråret, at vi allerede her i løbet af ganske få måneder begynder at kunne sætte spændende nye udviklingsprojekter i gang, der kan give nogle flere erfaringer, noget mere viden, som også i praksis kan være med til måske at rykke en lille smule ved nogle af de negative brikker, vi godt ved eksisterer i landsbysamfundenes hverdag. Og eftersom vi vel slipper des bedre fra det, jo flere øjne der ser på disse mange brikker og er med til at definere brikkerne, er det en invitation til alle Folketingets partier.

(Kort bemærkning).

Kirkegaard (KF):

Jeg er egentlig ked af, at indenrigsministeren aflyste konkurrencen om, hvem der havde boet længst på landet, for jeg er helt sikker på, at jeg ville have vundet konkurrencen, idet jeg har boet der i 51 år. Medmindre der er nogen, der vil overbyde det, er det vistnok førstepladsen indtil videre.

Men det, jeg gerne ville sige, er en kommentar til hr. Lysholm Christensen, som specielt kommenterede pkt. 17, det med transportudgifter for unge, der bor på landet. Hr. Lysholm Christensen kom med en måske lidt spydig bemærkning om, at det vist var en Venstreminister, der havde indført det. Det er da også fuldstændig korrekt, at det blev indført under en Venstreminister, men der var jo altså et flertal i Folketinget, der stemte for det, herunder også Det Konservative Folkeparti.

Jeg var selv ordfører på daværende tidspunkt, så jeg har altså også et betydeligt ansvar for det, og jeg skal ærligt vedgå, at det er en beslutning, jeg har fortrudt. Og når jeg har fortrudt det, er det ikke, fordi jeg har noget imod, at uddannelsessøgende i et eller andet begrænset omfang er med til at betale nogle udgifter i forbindelse med uddannelsen, men netop denne udgift rammer helt og aldeles skævt, dvs. den rammer nogle specielle grupper, alt efter hvor de er bosiddende. Derfor ser jeg meget gerne, at vi kan blive enige om at få det punkt klaret, sådan at denne særbyrde på de unge fra landdistrikterne kan fjernes.

Anders Mølgaard (V):

Jeg vil starte med en lille kommentar lidt uden for det emne, vi diskuterer. Som fru Birthe Hansen også gjorde opmærksom på under debatten, så skulle man tro, at mr. Bean nu var blevet aktiv i det danske Folketing; i hvert fald er det helt mr. Bean'sk, når man ser på udkastet til betænkningen, hvor forslaget allerede inden debatten i dag er afvist. Jeg synes, at det er en lidt bizar ting, som mere hører hjemme i et nordkoreansk parlament end i det danske. Men skidt nu med det, tilbage til essensen!

Jeg vil starte med at sige, at formålet med denne debat selvfølgelig er – som den konservative ordfører også gjorde opmærksom på – at vi fra Venstres og Det Konservative Folkepartis side ønsker, at der meget hurtigt kommer handling og resultater ud af den debat, vi har haft de sidste åringer om dette emne, til glæde for de 1,2 mio. danskere, der bor derude. Jeg mener egentlig, at vi har et meget stærkt og meget sobert beslutningsgrundlag – ja, faktisk mener jeg, at vi har det bedste beslutningsgrundlag, vi har haft i 20 år i Folketinget – for nu at gå ind i handlingsfasen. Vi har i 2½ år analyseret problemerne derude, og

[Anders Mølgaard]

vi har debatteret problemerne, så nu må tiden være inde til, at vi her i foråret 1994 går over til handling.

Baggrunden er, som flere ordførere har været inde på, at vi i sommeren 1991 fik nedsat Thorkil Juul-udvalget, som i samarbejde med i alt 11 ministerier lavede en meget fin betænkning, der udkom i julen 1992, og som beskriver problemerne og anviser nogle operative muligheder for at gøre livet ude på landet lettere.

Vi fik så forespørgselsdebatten den 11. marts 1993 til statsministeren, hvor alle partier havde mulighed for at give udtryk for, hvordan de opfatter problemerne derude, og hvilke løsningsmuligheder de finder er nødvendige for at fremme udviklingen. Alle partier i Folketinget stod bag dagsordenen den 11. marts 1993, som pålagde regeringen at lave en handlingsplan senest den 1. oktober 1993, hvilket også var meget positivt, finder jeg.

Derefter fik vi den 1. oktober 1993 regeringens handlingsplan, som også var præget af en reel vilje til at vende den negative spiral, som vi har oplevet i den sidste generation eller to i landsbyer og landdistrikter, og vi har så fra Venstre og Det Konservative Folkeparti den 7. december 1993 fremlagt vores 20-punkts-plan med vores analyser og vores bud på, hvordan man kan komme videre.

Det er situationen i dag, og jeg mener så, at det er vigtigt at konstatere, at vi i hvert fald i Venstre finder, at der ikke er nogen undskyldninger for ikke at handle i 1994. Vi har det optimale beslutningsgrundlag.

Det er rigtigt, som ordførerne og ministeren har gjort opmærksom på, at vi selvfølgelig – og det kom også tydeligt frem under debatten den 11. marts 1993 og igen i dag – ikke analyserer problemerne helt ens; sådan vil jeg sige det. Der er en række punkter, hvor vi ser ens på problemerne derude, og hvor vi også er ret enige om, hvilke virkemidler der kan fremme en positiv udvikling, men der er også nogle områder, hvor vi nok ser meget forskelligt på det. Det gælder områder som f.eks. behovet for eller det manglende behov for at liberalisere en række love på planlægningsområdet og miljøområdet. Men jeg synes ikke, at det tjener noget formål her i dag, hvis vi skal videre, at fordybe os i, hvor vi er uenige; det, der er centralt, er at prøve at finde de punkter, hvor vi er enige om at gå videre.

Jeg synes heller ikke, at det tjener noget formål at genfortælle de 20 punkter, som vi er kommet med fra Venstres og Det Konservative Folkepartis side. Jeg vil blot kort sige, at det er helt bevidst, at vi har valgt tre hovedområder:

Det første element er de 12–14 forslag, som går ud på at liberalisere gældende lovgivning, for vi mener, det er relevant, at Folketinget starter med at fjerne nogle af de bremseklodder og noget af det benspænd, vi selv har lavet, at vi starter med at gå foran selv.

Det andet væsentlige element er, at vi mener, at vi skal støtte ildsjælenes engagement ude i landdistrikterne, for virkeligheden er jo, at det er de tusindvis af ildsjæle, der er den reelle baggrund for, at der er masser af landsbyer, der er aktive, mens landsbyer uden ildsjæle, der heller ikke støttes på nogen måde af andre, dør.

Det tredje element er, at vi mener, at det er vigtigt – som ministeren heldigvis også har gjort opmærksom på – at inddrage landboorganisationerne og græsrodsorganisationer, som erhvervsmæssigt og kulturelt har deres tyngde derude. Og det er vi så enige om.

Nu er der måske nogle, der synes, at det er ret usædvanligt – og måske synes nogle også, at det er unødvendigt – at man samler 20 forskellige lovforslag i ét beslutningsforslag, men det er helt bevidst, fordi virkeligheden er, at det ikke hjælper, at vi spænder ben på nogle områder og fremmer udviklingen på andre. Virkeligheden er, at vi er nødt til at se landsbyernes og landdistrikternes fremtid på tværs af ministerier og på tværs af sektorer, og ved at samle alle 20 forslag i ét beslutningsforslag kan man se den akkumulerede effekt både positivt og negativt.

Hvad nu, kunne man så med rette spørge, og dertil vil jeg sige, at jeg som sagt mener, at vi har det optimale beslutningsgrundlag, og at der nu hviler et stort ansvar på vore skuldre for at gøre noget ved det og vise, at der er handlekraft bag ordene.

Ministerens har givet udtryk for – og det vil jeg rose ministeren for – at ministeren nu tager initiativet til at sammenkalde samtlige ordførere til en drøftelse på baggrund af regeringens handlingsplan og VK-planen og på baggrund af de synspunkter, der er fremkommet fra Z og SF, så at vi kan lave en fælles strategi i løbet af de nærmeste uger.

[Anders Mølgaard]

Jeg synes, der er behov for – og det er også det, ministeren og alle ordførerne lægger op til, som jeg har hørt debatten – at vi laver en politisk »demilitariseret zone«, ligesom vi har tradition for på uddannelsesområdet og på forsvarsområdet. Det synes jeg at livet i landsbyerne og landdistrikterne fortjener.

Jeg mener også, det er vigtigt, at vi handler her og nu, som ministeren også lægger op til ved hurtigt at indkalde til møde. Der er behov for, at Folketinget sender et markant signal, som kan forstås af folk uden for huset. Her tænker jeg specielt på, at der er behov for et signal til realkreditinstitutionerne, til banker og sparekasser, til virksomhederne, der har deres base derude, til potentielle virksomheder og til de hundredtusindvis af familier, der lever derude, og de yngre familier og andre, der overvejer måske at flytte ud i de områder, men sandelig også et signal til de amtsråds- og kommunalpolitikere, der netop nu efter valget diskuterer, hvad de kan gøre.

I mit amt, Vejle Amt, har man netop på sidste amtsrådsmøde besluttet at afsætte 1,3 mio. kr. til aktiviteter i vore landsbyer, og der er ingen tvivl om, at der er andre amtsråd og andre kommunalbestyrelser, som vil føle, at et stort ansvar hviler på deres skuldre, hvis vi her i Folketinget i løbet af de nærmeste uger og måneder handler. Og vi kan lige så godt erkende, at det samlede Folketing og regeringen ikke alene kan løse problemerne. Det, der betyder noget, er den samlede effekt, hvis både vi og kommunalbestyrelser, amtsråd, kreditinstitutioner osv. gør en indsats for at fremme trivslen.

Vi vil i hvert fald i Venstre se frem til, at 1994 bliver handlingens år, og jeg vil gerne takke ministeren og samtlige ordførere for meget konstruktive og ansvarlige meldinger i dag; jeg synes, at det lover godt for de 1,2 mio. mennesker, der bor derude.

(Kort bemærkning).

Holger Graversen (S):

Jeg nåede ikke alt det væsentlige, jeg ville have sagt i første omgang; lad mig prøve at samle lidt op og også kommentere nogle af de ting, der er sagt.

Jeg vil godt stille et spørgsmål til fru Birthe Hansen, som var lidt ude i oppositionens rolle, med hensyn til udviklingen inden for detail-

handelen. Vi ved alle sammen – og jeg pegede også på det – at et hovedproblem er den udvikling, der dér er sket, men jeg vil da godt spørge fru Birthe Hansen, hvad SF har gjort eller kunne tænke sig at gøre nu for at ændre den udvikling, der er sket på det område. Det er ikke så ligetil.

Jeg er enig med hr. Anders Mølgaard i, at vi sådan set har et tilstrækkeligt grundlag for at handle nu. Jeg mener heller ikke, at vi behøver at gå så langt som hr. Poul Nødgaard var inde på: at vi ligefrem skulle lave en landdistriktsreform. Jeg tror, vi har alle relevante oplysninger, og vi kender alle årsagerne til, at det er gået, som det er.

Jeg tror heller ikke, at tingene er så ligetil, som nogle af punkterne i denne 20-punktsplan lægger op til eller antyder. Det er kompliceret. For eksempel vil man billigøre privattransporten i de små samfund. Jeg erkender – jeg bor selv i et landsbyområde – at der er et problem; bilen som transportmiddel er langt mere nødvendig ude på landet end i byerne, men man kan jo ikke f.eks. have nogle specielle afgifter i byerne, som man ikke har på landet. Man kan ikke gøre benzinen langt dyrere – for den sags skyld fire gange så dyr – i storbyerne som på landet. Så mit spørgsmål til forslagsstillerne er: Hvordan havde man tænkt sig, at sådan noget kunne lade sig gøre?

Så der er flere ting, men som sagt: Lad os snakke om det. Jeg har noteret mig et par ting yderligere blandt de 20 punkter. Det med transportudgifterne har jeg berørt; jeg havde det også med i mit manuskript, men jeg nåede det ikke. Lad os også se på, om vi ikke kunne fjerne den dér transportudgift for de unge mennesker igen. Jeg kender eksempler fra små byer nær Ålborg, hvor unge mennesker skal gå på f.eks. handelsskole i Ålborg, og det er da nærliggende, at de forsøger at bo hos familie i Ålborg eller at leje et billigt værelse i Ålborg i stedet for at have den transportudgift, med det resultat, at der er færre unge mennesker ude i landsbysamfundene. Jeg tror, vi skulle se på det igen.

Det var sådan lidt om det. Jeg ved heller ikke, hvordan man egentlig har tænkt sig en konjunkturregulering for selvstændige erhverv i landområderne som nævnt i punkt 13. Er det nye skatteregler – ikke skattefiduser, men skattemuligheder, skattefradrag – der skal i kraft, eller hvad?

[Holger Graversen]

Det er altså kompliceret alt sammen, men jeg mener, at der er meget godt i regeringens handlingsplan, og der er også et par af disse 20 punkter, som jeg synes vi skal drøfte; og så skal vi prøve i fællesskab at gøre noget ved sagen, det er det væsentligste. For sagens skyld skal vi prøve at blive enige om at gøre noget ved det.

(Kort bemærkning).

Kirkegaard (KF):

Der er ingen grund til at starte en ny debat op på nuværende tidspunkt, men der var et par spørgsmål fra hr. Holger Graversen, som jeg har kommentarer til, spørgsmål, som var relateret til nogle skattemæssige problemer.

Der var for det første problemstillingen omkring den individuelle transport, hvor hr. Holger Graversen gjorde opmærksom på, at det problem ikke er så let at løse, fordi man jo ikke så godt kan have nogle afgifter, der gælder i byerne, og nogle andre, der gælder på landet – så ville der i hvert fald blive nogle mærkelige mønstre med hensyn til, hvor man købte sin benzin osv. Men vi kommer jo ikke uden om, at der med hensyn til transportudgifter i landdistrikterne er et spændingsfelt imellem på den ene side, hvilke afgifter vi lægger på benzin, og på den anden side, hvilke regler der gælder for befordringsfradrag. Det er nogle spørgsmål, som vi har drøftet indgående i forbindelse med skattereformen, og vi er fra konservativ side ikke ganske enige i den model, som man er landet på fra regeringspartierne side.

Med hensyn til konjunkturreguleringen er der ikke spørgsmål om at lægge op til fiduser af nogen art. Det er der heller ikke, når regeringen fremsætter forslag om konjunkturregulering, hvad regeringen faktisk lige har gjort. Det er et forslag, som vi kan se nogle positive ting i, men vi mener, at forslaget kan gøres bedre, og det vil vi meget gerne bidrage til, også under de drøftelser, som jeg kan forstå at vi får. Det er ikke et spørgsmål om fiduser, det er et spørgsmål om, at de selvstændigt erhvervsdrivende, som jo er rigt repræsenteret i landdistrikterne, ikke kommer til at betale mere i skat på grund af svingninger i deres indkomster, end de skulle have betalt, hvis de i øvrigt havde indkomsterne jævnt fordelt over årene.

(Kort bemærkning).

Birthe Hansen (SF):

Det er kun en kort bemærkning, men når man bliver stillet et direkte spørgsmål, kræver det jo da et svar, også selv om jeg er helt sikker på, at hr. Graversen udmærket kender mit svar: at havde SF haft magt, som vi har agt, havde landet ikke været plastret til med de her store indkøbscentre, som ligger overalt. Så enkelt er det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Ahlmann-Ohlsen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Den fg. formand (Ahlmann-Ohlsen):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Kommunaludvalget (11/1 94):

Udtræder: Addi Andersen (CD)

Nyt medl.: Sonja Albrink (CD)

Socialudvalget (11/1 94):

Udtræder: Addi Andersen (CD)

Nyt medl.: Bente Juncker (CD)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 13. januar 1994, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 16.16